

Er moet in de buitenruimte voldoende ruimte zijn waar kinderen de natuur kunnen ervaren

Hester Walda

Donker Groep

Sneek

Spelen in de natuur leert kinderen lessen die ze in de schoolbanken niet krijgen

Alle kinderen moeten zich ontspannen en onbevangen kunnen voelen in de speelomgeving

‘In de natuur zijn, bewegen en spelen is gezond’, schrijft Hester Walda, adviseur spelen bij Donker Groep in onderstaande column voor vakblad Stad+Groen. Niet alleen voor de motorische ontwikkeling van kinderen, maar in de breedste zin van het woord. ‘Buiten zijn en spelen in de natuur zorgen ervoor dat kinderen gezonder opgroeien.’

In de natuur zijn en bewegen is essentieel voor kinderen. Niet alleen voor hun ontwikkeling, maar ook voor hun welzijn, welbevinden en zelfvertrouwen. Wie herinnert zich niet uit zijn jeugd het urenlang bouwen aan een zandkasteel op het strand of het eindeloos verzamelen van losse materialen in het bos? Nog heb ik ieder jaar dat blijge gevoel bij het vinden van de eerste paardenkastanje die uit de boom is gevallen, de verwondering en bewondering voor die mooie, glimmende, gladde kastanje. Weken later vind ik hem vaak nog in mijn jaszak, de glans verloren en uitgedroogd.

Dat blijge, ontspannen en onbevangen gevoel met betrekking tot de natuur gun ik de kinderen van nu en later ook. Niet voor niks is in de huidige situatie met alle beperkende maatregelen de natuur voor velen een ontsnappingsmogelijkheid. Daarom vind ik het belangrijk dat er in de buitenruimte voldoende ruimte is

waar kinderen de natuur kunnen ontdekken en ervaren. Al ruim 20 jaar werk ik bij Donker aan natuurlijke, groene speellandschappen. Die zijn eigenlijk net zoals de natuur zelf: organisch, grillig, verrassend en passend binnen elke situatie.

Rauwers, douwers, bouwers en schouwers

Marianne de Valck, expert op het gebied van spelen, vertelde mij ooit over de vier speltypen: rauwers, douwers, bouwers en schouwers. Deze vier types vormen nog steeds de basis voor de natuurlijke speellandschappen die we met Donker ontwikkelen. Alle kinderen moeten zich namelijk ontspannen en onbevangen kunnen voelen in de speelomgeving – of ze nu druk zijn of verlegen, dromer of doener, enthousiasteling of observator. De speltypen zijn overigens niet alleen van toepassing op kinderen; ook bij volwassenen kun je het speltype aan het gedrag herkennen.

De rauwers krijgen de ruimte om te ontdekken, een open ruimte in de natuur waar niets hoeft en alles mag. Voor de douwers is er een natuurlijke plek waar ze op avontuur kunnen. Voor de bouwers liggen er losse elementen waarmee ze hun eigen spel kunnen maken. En voor de schouwers is er tot slot een rustige plek vanwaaruit ze kunnen observeren.

Dat is de natuur

Hoe mooi is het dat de natuur elk kind de mogelijkheid en de ruimte geeft om zichzelf te zijn. Mijn eigen dochters hadden het geluk dat ze naar een dorpsschool gingen die vlak bij het bos ligt. Nu weet ik wel dat dat niet voor ieder kind mogelijk is, maar de natuur bij de school brengen kan ook op een eenvoudige manier. Zo stond er naast het kleuterlokaal van

Waar de een over een omgevallen boomstam balanceert, zit de ander op dezelfde boomstam heerlijk weg te dromen

mijn jongste een nestpaal voor ooievaars. Deze was er nog maar drie weken, toen – tot grote vreugde van de school – de eerste ooievaar arriveerde. Mooi dat de natuur weet dat die nestplek er is! Al snel arriveerde de tweede ooievaar en begon het paarritueel. Ook dat is natuur, en de kleuters konden vanuit de klaslokalen aanschouwen hoe zo'n ritueel gaat. Dagelijks hoorden ze het luide geklepper van de ooievaars. Nadat de eieren waren gelegd, was het wachten. Na drie weken waren ze er: drie jongen.

Dat de natuur ook wreed kan zijn, leerden de kinderen toen ook. Na een zware storm op zondag lagen er drie jonge ooievaars dood onder het nest. Ook dat is de natuur. Ik was benieuwd hoe de kinderen op dit kleine drama zouden reageren. Maar hoewel alle kinderen het zielig vonden, zagen ze ook dat het ooievaarspaar alweer druk bezig was met een nieuw nest.

Het is toch mooi dat kinderen op zo'n simpele manier leren dat de natuur altijd doorgaat. Dat is een belangrijke levensles waar ze hun hele leven iets aan hebben.

Bewegingsvrijheid

Zo zorgen het omgaan met en leren van en in de natuur voor nog veel meer (wijze) lessen, die kinderen niet leren bij de gangbare vakken op school. Daarom is het ook zo belangrijk dat zij al vanaf jonge leeftijd met de natuur in aanraking komen. Doordat ze buiten in de natuur spelen, leren ze dat de natuur nooit oordeelt als er iets niet helemaal goed gaat. Als het zandkasteel in elkaar stort omdat er een heftige stortbui is, is dat niet goed of fout. Het betekent alleen dat er een nieuwe kans ontstaat om iets nieuws, beters, sterkers of iets anders te bouwen. Het zorgt voor weerbaarheid bij kinderen.

Buiten zijn zorgt verder zowel letterlijk als figuurlijk voor meer bewegingsvrijheid. Buiten is immers voldoende ruimte en er zijn verschil-

lende elementen, hoogteverschillen en open ruimtes die meer mogelijkheden bieden om te bewegen. Hoe meer je beweegt, hoe beter je erin wordt. Voor kleuters is het nog lastig om over een grote boomstam te lopen, maar de middenbouwers balanceren er moeiteloos overheen. Dit doet iets met het zelfvertrouwen van kinderen. Daarnaast zorgt buiten in de natuur zijn voor vrijheid en ruimte in je hoofd. Zittend op diezelfde boomstam kun je heerlijk dromen en fantaseren. Ook deze ervaringen dragen bij aan de ontwikkeling van de identiteit van kinderen.

Kortom: buiten zijn en spelen in de natuur zorgen ervoor dat kinderen gezonder opgroeien. Ze leren hun eigen grenzen kennen, zitten lekkerder in hun vel, slapen beter en zijn minder vaak ziek. En wie wil dat nu niet?

Scan, lees & deel!

